

17.01.2026 r.

Wnoszący petycję:

Ministerstwo Edukacji Narodowej
Al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

PETYCJA

w sprawie wprowadzenia standardów ochrony dobrostanu psychicznego uczniów na zajęciach wychowania fizycznego poprzez odejście od selekcyjnych metod podziału na grupy.

Działając na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wnoszę o podjęcie działań legislacyjnych lub wydanie oficjalnych rekomendacji dla dyrektorów szkół i nauczycieli wychowania fizycznego, mających na celu wyeliminowanie krzywdzącej praktyki publicznego wybierania składów drużyn przez uczniów (tzw. „metody kapitanów”).

Uzasadnienie

Od dekad w polskim systemie oświaty stosowana jest praktyka, w której dwóch wybranych przez nauczyciela wychowania fizycznego uczniów (najczęściej o najlepszych wynikach sportowych) dokonuje naprzemiennego wyboru pozostałych kolegów i koleżanek do swoich drużyn. Choć z perspektywy nauczyciela może się to wydawać szybkim sposobem na podział grupy, w rzeczywistości jest to proces głęboko stygmatyzujący i powodujący trwałe szkody w dobrostanie psychicznym uczniów.

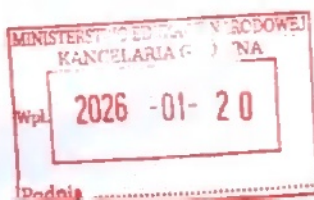
Jako organ odpowiedzialny za kształtowanie standardów edukacyjnych i wychowawczych, Ministerstwo Edukacji Narodowej posiada realne narzędzia do ograniczenia tej praktyki poprzez rekomendacje i wytyczne.

Główne argumenty przemawiające za zmianą tej praktyki to:

- **Publiczne wykluczenie:** Dzieci o niższej sprawności fizycznej lub mniejszej popularności są systematycznie wybierane jako ostatnie. Stawia to ucznia w roli

RPW/3215/2026 I
Data: 2026-01-20

„niechcianego elementu”, co na oczach całej klasy jest formą publicznego upokorzenia.

- **Długofalowe skutki psychologiczne:** Doświadczenie bycia „zawsze ostatnim” rzutuje na samoocenę dziecka na lata, budując przekonanie o własnej niższości i braku przynależności do grupy oraz utrwalonego wstydu związanego z własnym ciałem i kompetencjami. Wspomnienia te towarzyszą dorosłym ludziom nawet 20-30 lat po opuszczeniu szkoły.
- **Zniechęcenie do aktywności fizycznej:** WF powinien promować ruch jako przyjemność. Tymczasem system selekcyjny sprawia, że dzieci słabsze kojarzą sport ze stresem, odrzuceniem i oceną społeczną, co prowadzi do unikania ćwiczeń i brania zwolnień lekarskich.
- **Budowanie hierarchii i bullying:** Metoda ta utrwała podziały na „lepszych” i „gorszych”, stając się często zarzewiem konfliktów i drwin w szatniach oraz poza lekcjami.

Praktyka ta jest nadal powszechnie stosowana w polskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, co potwierdzają relacje aktualnych uczniów i rodziców.

W dobie rosnącego kryzysu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, szkoła musi być miejscem bezpiecznym emocjonalnie. Istnieje wiele alternatywnych, sprawiedliwych metod podziału na grupy (np. odliczanie, losowanie, podział według cech neutralnych), które nie naruszają godności ucznia.

Postulaty:

- Wprowadzenie zakazu lub wyraźnego zalecenia odejścia od metody wybierania składów przez kapitanów-uczniów na wszystkich etapach edukacyjnych.
- Włączenie do programów szkoleniowych dla nauczycieli WF modułu dotyczącego psychologicznych aspektów prowadzenia zajęć i metod włączających.

Z poważaniem,

